

Bridges under Oslo Jazzfestival i 2018.
FOTO: MATIJA PUŽAR

Broen over Atlanteren

JAZZ

Bridges fortsetter sitt fine musikalske brobyggerarbeid. Fortsatt med Seamus Blake på laget.

BRIDGES WITH SEAMUS BLAKE
«Continuum»
AMP

Det har gått litt mer enn to år siden den svenske trommeslageren Anders Thorén reiste første bærebjelke i prosjektet Bridges. Et prosjekt som med Thoréns ord handlet om å bygge broer mellom ulike jazzverdener, for å skape «et unikt musikalsk uttrykk». Det gangen ble brua reist mellom Oslo og New York, ved at den mer åpne nordiske jazzen ble tilført en smak av det amerikanske, ved Seamus Blake. Den kanadiske saksofonisten har base i New York, han har spilt med storheter som John Scofield, og er blant annet fast medlem av Grammy-vinnende «Mingus Big Band», som har spesialisert seg på Charles Mingus-universet.

Det første møtet var utvilsomt vellykket. Thorén må også ha vært fornøyd, for når de nå er tilbake med sin andre plate bygger de videre på den samme brua, fortsatt med Blake på laget. Også resten av bandet er det samme som på debut, med unntak av bassist Ole Morten Vågan, som er erstattet av danske Jesper Bodilsen. I tillegg til nevnte Bodilsen på bass, Blake på saksofon og Thorén på trommer, består laget av Hayden Powell på trompet og Espen Berg på piano. Noe har likevel skjedd siden sist: Når Bridges nå er tilbake er det etter å ha snekret videre på kollektivet gjennom to år med turnevirksomhet.

Landskapet er det samme som på debut, fra 2016. Vi snakker klassisk, men moderne akustisk jazz, og du verden så bra det kan låte på brua over Atlanteren, ikke minst i møtet mellom Blake og Powell. Låtskrivingen på «Continuum» er fordelt mellom medlemmene, med unntak av Thorén, som står som produsent. Dette veksler mellom det poetiske i låter som «Andromeda» og «Slighly Behind», og det groovy i låter som «The Jupiter Line», et av de feteste øyeblikkene på plata, signert Blake. Det åpner med tre låter signert Berg, som nok en gang viser seg som en glitrende pianist. Berg har begeistret oss tidligere, ikke minst med sin egen trio, senest med fjorårets «Bølge», og serverer noen utrolig fine øyeblikk med Bridges.

Det er ikke bare Berg som leverer her, det samme kan sies om både Blake og Powell, og et komp som på strålende vis holder det hele sammen, helt inn til avsluttende «Fanfare». Dette er mer enn vellykket fra «Bridges». Med «Continuum» gjør kvintetten avstanden mellom New York og Oslo litt kortere, og vinteren litt lettere å komme seg gjennom.

■ ESPEN LØKELAND-STAI

LYDHØRT

Norge havnet på grensen til en nasjonal unntakstilstand etter at Kirsti Sparboe sang «Oj, oj, oj, så glad jeg skal bli» fram til seier i Melodi

50 år er gått siden Kirsti Sparboe vant Melodi Grand Prix med Arne Bendiksen «Oj, oj, oj, så glad jeg skal bli». Dette utløste en av de argeste kulturdebattene mellom eliten og folket som noen gang har besøkt vårt land.

«**Oj, oj, oj**, så glad jeg skal bli» vant en overlegen seier i den norske finalen i Melodi Grand Prix 1. mars i 1969. Etter sendingen fra NRKs Store Studio dro Kirsti Sparboe og Arne Bendiksen rett videre til neste program på lørdagskvelden: «Her og nå», som ble sendt direkte fra Centralteatret. Der ventet programlederen Haagen Ringnes, som ønsket vinnerduoen velkommen og gratulerte med seieren. Så langt, alt som vanlig.

MGP-vinnerne kom imidlertid ikke til den vanlige kosekroken som pleier å følge etter slike triumfer. Her satt nemlig en litteraturprofessor fra Universitetet i Oslo klar til kamp, danske Erling Nielsen, som gikk til frontalangrep på teksten, med hele sitt litteraturvitere begrepsapparat. De færreste hadde hørt om Nielsen før, men i ukene som fulgte ble han et av landets fremste hatobjekter. Det er et under at ikke de diplomatiske forbindelsene med Danmark ble brutt. NRKs sentralbord brøt i hvert fall sammen.

– **Denne vinnerteksten** er ualminnelig slett. Den arbeider utelukkende med klisjeer. Den har ikke ett originalt bilde, tvert imot et ubehjelpsomt språk, som anvender noe så antikvert og unaturlig som omvendte ordstillinger, som er forlatt i all lyrikk for 100 år siden. Den har språklig meningsløshet. Samtlige rim, som det er altfor mange av, er forstemmende banale og virker utelukkende sløvende, mente Erling Nielsen. Han foreslo at norske komponister burde kontakte lyrikere som Georg Johannesen, Einar Økland eller Tor Obrestad for å få skrevet ordentlige sangtekster.

Når man ser igjen dette spektaklet er det vanskelig å bestemme seg for hvem man skal holde med. Angrepet på populærkulturen må vi alltid stå opp mot, men det må dessverre også sies at det kan være vanskelig å forsvare «Oj, oj, oj, så glad jeg skal bli» i seg selv. Jeg-personen i sangen er ei jente som har verdens kjekkeste kar, den saken er klar, men han flyr også etter Eva, Lise og Anne, og boltrer

seg vilt som fisken i vannet. Hun drømmer om den dagen hun kan ha han helt for seg selv. Når denne dagen skal komme, er litt uklart.

Etter en ny framføring av vinnermelodien var Erling Nielsen tydelig imponert av Sparboes utstråling, og innrømmet umiddelbart at en poptekst bare kan bedømmes sammen med sin melodi. Han medga også at teksten hadde sine forsonende linjer: Dette med «oj, oj, oj». Men harselasen fortsatte: – Budskapet er at piken har et problem, men hun har ingen løsninger. Jeg foreslår at hun kan spørre Inge og Sten, sa Nielsen. De omdiskuterte danske sexologene var nemlig gjester i samme program. Kanskje like godt at NRKs sentralbord allerede hadde brutt sammen.

De neste ukene snakket vi ikke om annet her i landet. NRKs sentralbord brøt sammen igjen og igjen. Avisen var fulle av de siste reaksjonene på oppstusset. Dette ble også tema i det sagnomsuste debattprogrammet «Åpent post» med Kjell Arnljot Wiik og Per Øyvind Herads-tveit, med Nielsen mot Bendiksen igjen, og en rekke andre deltakere. Wiik innledet med å spørre Erling Nielsen om han selv ville karakterisere seg som en åndssnobb. Så satt de der og røykte, og skjelte hverandre ut. I 100 minutter holdt de på, på direkten, og det var ikke et

Grand Prix i 1969.

FOTO: NTB SCANPIX

sekund for mye, når vi nå ser det igjen. Popmusikkens vilje til kommersielle prioriteringer var et gjennomgangstema. Erling Nielsen hevdet at ingen forfattere ville skrive ei bok bare for å tjene penger. Pianisten Amalie Christie sa at det aldri ville falle noen inn å spille Bach eller Beethoven av økonomiske hensyn, og at det finnes objektive normer for hva som er godt eller dårlig i musikken. Jens Bjørneboe ringte inn, for å irettesette Nielsen over nedsettende bemerkninger om André Bjerke. Nilsen forsvarte seg med at han bare hadde ment at Bjerke ikke var den rette til å fornye norsk popmusikk. På dette punktet hadde Nielsen sannsynligvis rett.

Denne debatten bare gir og gir, selv 50 år etter. Eliten mot folket, finkultur mot massekultur, aldri skal holdningene deres møtes, men aldri har de vært mer underholdende sammen enn her. Det er fristende å sitere og sitere i det uendelige, det blir nesten for mye av det gode, men vi må bare ta med noen replikker fra forfatteren Odd Eidem, som inntok en slags mellomposisjon. Eidem ville ikke ha de nevnte poetene Økland eller Obrestad til å skrive sine egne «Oj, oj, oj, så trist jeg skal bli»-tekster. Han beklaget likevel at 200 år med folkeopplysning i Norge hadde resultert i «Ønskekonserter», og den «idiotiserende» Meninger om mangt-spalten (MOM) i Arbeiderbladet.

«Åpen post» toppet seg etter 35 minutter, der Elisabeth Granneman

framførte Einar Øklands dikt «Arne», til Einar Schankes musikk, inspirert av Arne Nordheim, framført med Willy Andresens trio. En komposisjon som blant mye annet omfattet at Granneman knuste en tallerken under framføringen. NRKs sentralbord brøt sammen. Bendiksen avslørte at han hadde gjort et hederlig forsøk på å skrive en politisk tekst til vinnermelodien sin. Prøv bare å synge dette til melodien til «Oj, oj, oj»: «Jeg leste en nyhet i en avis/En flokk diplomater var i Paris/Der skulle de skape fred på jord/Men kunne ikke finne et passende bord». Dette var en referanse til de pågående fredsforhandlingene om Vietnam, der partene ennå ikke var enige om fasongen på forhandlingsbordet.

I neste «Her og nå»-program kom Arne Nordheim med sin egen komposisjon, med tekst av Georg Johannesen som kommentar til begivenhetens gang, Denne kalte han opp etter programmet, «Her og nå», også siden den forholdt seg til samtiden, som han forklarte: «Vi dreper hverandre, vi forgifter naturen, vi velter oss i overflod mens andre sulter». For sånn sto det faktisk til i verden, for 50 år siden. Denne sangen ble framført av Karin Krog, og et band med Jan Garbarek på saksofon. Teksten besto mest av enkeltstående ord som «krig», «sult», «kreft», «folkevalgte» og «gasskamre». NRKs sentralbord brøt sammen igjen. Dette var krisemaksimering i forhold til popbegrepet. Hadde Norge sent noe sånt til den internasjonale finalen i Francos Spania hadde det

i alle fall fort satt en stopper for alle forhandlinger om å få Norge inn i Fellesmarkedet, og spart oss for mye ståk i årene som fulgte. Elementer av denne låten, sammen med bruddstykker fra den opphetede debatten, og flere nye komposisjoner ble en del av det «musikkpolitiske dokumentet» «Popofoni», som kom ut på plate noen år etter, som en provokasjon av grensene mellom massekultur og finkulturens kunst. «Popofoni» tåler godt et gjenhør, for de mest eventyrlystne.

En full forståelse av den besynderlige debatten må begynne med å se selve finalen i Melodi Grand Prix, 50 år etter. Den var som vanlig helt håpløst ute av takt med samtiden, selv om Kirsti Sparboe fikk konkurranse fra formsterke navn som Inger Lise Andersen, Lill-Babs, Stein Ingebrigtsen og Odd Børre. I «BM Fordomsfri» synger Elisabeth Granneman om datidens tinderjakt på en mann: «Du må være slank, issen ikke for blank», og «selv har jeg villa på Bryn, bare du nå har gryn». Det finnes imidlertid en liten skjult skatt her, som mange som så denne finalen fortsatt kan huske: «Den flyvende hollender», framført av Per Müller, som har noen sanne Sinatra-aktige tendenser som det er verdt å ta vare på i minnet.

Alle disse programmene er i dag å se i NRKs nett-TV. I det sistnevnte «Her og nå», før det slutter med Arne Nordheim og Karin Krog, leser Jan Erik Vold «Tale for Loffen». Haagen Ringnes hadde også

besøk av selveste Astrid Lindgren, med Inger Nilsson, i karakter, som Pippi Langstrømpe. Alt dette i løpet av en time. Sannsynligvis tidenes beste talkshow-time i Norge.

I den internasjonale finalen fikk «Oj, oj, oj, så glad jeg skal bli» bare ett poeng, fra Sverige. Fire land delte seieren, blant dem Storbritannia, med Lulu og «Boom Bang-a-Bang». Men Lulu sa til Arbeiderbladet at hun kunne tenke seg å spille inn «Oj, oj, oj» selv, i en engelsk versjon. Dette føyer seg egentlig inn en uendelig lang rekke Eurovisjon-saker i norske aviser, der en utenlandsk deltaker sier at det norske bidraget er et av de beste. Det ble ingen versjon med Lulu, den var ikke på repertoaret da hun dro rett videre til Muscle Shoals-studioet i Alabama og spilte inn sitt neste album, «New Routes», med produsentene Jerry Wexler, Arif Mardin og Tom Dowd, med stedets beste menn i studio, blant dem Duane Allman på gitar. Det var mer enn et hav mellom Norge og England, for ikke å snakke om Norge og Alabama, når det kom til popmusikken muligheter i 1969.

geir.rakvaag@dagsavisen.no

GEIR RAKVAAG
Journalist i kulturavdelingen
Twitter: @GeirRakvaag

Litteraturprofessor Erling Nielsen gikk til frontalangrep på Arne Bendiksen etter MGP-finalen i 1969, i programmet «Her og nå». FOTO: NRK

Arne Bendiksen og Kirsti Sparboe sammen i studio i dagene etter finalen i Melodi Grand Prix. FOTO: NTB SCANPIX

Arne Nordheim lagde sin egen alternative poplåt etter MGP-spetakket i 1969. Den ble ingen stor hit. FOTO: NTB SCANPIX